

Underlag till förskolerapport 2020 för Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Innehållsförteckning

Underlag till förskolerapport.....	3
Organisation.....	3
Kvalitetsarbets genomförande.....	4
Strukturella förutsättningar.....	10
Förskoleundersökning.....	11
Tillgång till förskola.....	15
Personalens utbildningsnivå och kompetensförsörjning.....	16
Insatser för att höja personalens språkliga kompetens.....	18
Insatser för att stärka barns språkutveckling.....	18
Förbättringar i personalens arbetssituation.....	20
Förslag till kommunfullmäktige för kommande budgetår.....	24

Underlag till förskolerapport

Anvisning

Stadsdelsnämndernas redovisningar ska följa rubrikerna nedan och de anvisningar som beskrivs under respektive rubrik. Redovisningen ska omfatta kartläggning av nuläge, analys av utvecklingsbehov, beskrivning av insatser och eventuella effekter av dessa inom respektive område.

Organisation

Anvisning

Beskriv:

- organisation på stadsdelsnämnds nivå med stödfunktioner för enheterna
- antal förskoleenheter och deras organisation
- eventuella genomförda organisationsförändringar och syfte med dessa samt, om möjligt, beskriv effekter av organisationsförändringarna

Organisation på stadsdelsnämnds nivå med stödfunktioner för enheterna

Hässelby Vällingby stadsdelsförvaltning organiserar 46 kommunala förskolor under avdelning för förskola. Avdelningen leds av en avdelningschef, tillika skolchef och är uppdelad i 10 förskoleenheter och en stab. Staben består av en utvecklingsstrateg, en förskolestrateg, två köhandläggare, en kultursamordnare samt förskolestöd; samordnare för barn i behov av särskilt stöd, psykolog och logoped. Strategerna arbetar strategiskt och operativt i syfte att stödja verksamhetsstyrning, uppföljning och utveckling. Övriga stödfunktioner på förvaltningen är HR-konsult, economicontroller, lokalstrateg och IT-strateg. Strategerna arbetar strategiskt och operativt i syfte att stödja verksamhetsstyrning, uppföljning och utveckling. Ytterligare resurser är NTA- och Digitalstudio liksom en samordnare för skolplattformen.

Antal förskoleenheter och deras organisation

Förvaltningen organiserar kommunal förskola för 2355 barn inom 10 förskoleenheter fördelat på 188 grupper. Förskoleenheterna har mellan 176 och 281 inskrivna barn (per den 15 oktober 2020). Den allmänna förskolan, en avdelning för finsktalande barn samt två avdelningar för flerfunktionshinderade barn och introduktions-öppen förskola är organiserade under förskoleenheterna. Barn i behov av särskilt stöd inkluderas så långt det är möjligt utifrån det enskilda barnets behov i den ordinarie verksamheten. Varje förskoleområde har en- två biträdande rektorer, specialpedagog och administratör. Ett par enheter har andra nyckelfunktioner som pedagogisk ledare och ateljérista. Ledningsorganisationens storlek bygger på förskoleenhetens ekonomiska förutsättningar utifrån barnantal, socioekonomisk tilldelning samt statsbidrag för minskade barngrupper. Vid eventuell om- eller nybildning av förskoleenheter är förvaltningens ambition att organisera för mer jämlika förutsättningar; att stärka upp

ekonomiska förutsättningar samt ledningsstruktur. Som stöd för förskoleenheternas arbete finns en digitalstudio samt en NTA-studio.

Eventuella genomförda organisationsförändringar och syfte med dessa samt, om möjligt, beskriv effekter av organisationsförändringarna

Antal barn i åldern 1-5 år prognostiseras att minska med närmare 300 barn under kommande år och förvaltningen förbereder och genomför nödvändiga åtgärder för att möta denna utveckling. I syfte att skapa en mer strukturellt jämlig organisation i antal förskoleplatser och medarbetare flyttas en förskola (Tårpilen) från Hässelby norra förskolor till Trollboda förskolor från och med 1/1-21. I januari-21 öppnar en ny Framtidens förskola (Kaprifol) med åtta avdelningar. Förskolan ersätter en förskola (Bikupan) som brann ner för ett antal år sedan. De två avdelningarna med flerfunktionshindrade barn (Aqua och Sinnenas hus), som nu är belägna i två enheter, flyttar in i den nya förskolan. I juni- 21 avvecklas en närliggande förskola (Astrakan) som i många år haft angöringsproblem för varutransporter och verksamheten flyttar in i den nya förskolan.

Beslut har också tagits att avveckla en förskola med två avdelningar i Vällingby till sommaren -21 på grund av minskat barnantal. För att undvika övertalighet i samband med organisationsförändringarna ser rektorerna över personalbemanningen i samarbete med HR.

En förskoleenhet byter från och med den 1/1-21 namn; Björnboda-Sörgårdens förskolor kommer istället heta Kälvesta förskolor.

Kvalitetsarbetes genomförande

Anvisning

Redovisa hur det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs på stadsdelsnämnds nivå och hur förskoleenheternas kvalitetsarbete tas tillvara[1]. Beskriv de underlag för analys som används för att få en bild av förskolornas kvalitet och dess variation, exempelvis genom att beskriva vad som framkommer i olika former av dialoger. Nedan följer frågeställningar om hur stadsdelsnämnden arbetar för ökad likvärdighet och att utbildningen utgår från läroplanen.

- Beskriv hur stadsdelsnämnderna stödjer enheternas utvecklingsbehov, skapar förutsättningar för utbildningen samt verkar för att utbildningen utvecklas.
- Redogör för bakgrunden till de övergripande utvecklingsområden som stadsdelsnämnden prioriterat att arbeta med de senaste åren? Vilka skillnader i förskolornas kvalitet framkommer genom de olika underlagen?
- Beskriv om insatser genomförts med anledning av detta och vilka effekter insatserna gett.
- Redovisa vad som framkommit genom enheternas likabehandlingsarbete och klagomålshantering på olika nivåer. Beskriv om insatser har genomförts med anledning av detta och vilka effekter insatserna gett.

[1] Skollagen 4 kap. 3 §, Allmänna råd, Systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet, Skolverket 2015, sidan 15

Systematiskt kvalitetsarbete

Hässelby Vällingby stadsdelsförvaltning planerar och redovisar kvalitetsarbetet till nämnden i enlighet med stadens system för integrerad ledning och styrning. Förskoleenheternas samlade måluppfyllelse och kvalitet redovisas till stadsdelsnämnden i tertialrapporter och verksamhetsberättelse. Förvaltningen redovisar också årligen sin analys av Förskoleundersökningens resultat i ett särskilt anmälningsärende till nämnden.

Förskoleenheterna har under 2020 haft gemensamma enhetsmål, förväntade resultat samt indikatorer och aktiviteter som är beslutade av avdelningens ledningsgrupp. Målen utgår från kommunfullmäktiges budget, förskoleenheternas tertialrapport 2, verksamhetsberättelse samt styrdokument för förskolan. Utifrån förutsättningar och behov formulerar sedan respektive enhet sina arbetsätt och uppföljningsmetoder i sin verksamhetsplan. Genom att enheterna har gemensamma enhetsmål, indikatorer, aktiviteter och förväntade resultat blir både kopplingen till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet och nämndmålen tydligare.

Förhoppningen är att ett begränsat antal verksamhetsinriktade nämndmål med koppling till läroplanen främjar den nationella målstyrningen och skapar större frirum för arbetslagen. Avdelningen erbjuder work-shops inför enheternas framtagande av verksamhetsplan samt ger återkoppling på innehållet under arbetets gång. Vid tertialrapporter och verksamhetsberättelse ges skriftlig återkoppling. På förvaltningsnivå görs regelbundna sammanställningar av relevanta nyckeltal avseende bland annat sjukfrånvaro, ekonomi, andel förskollärare, andel barn/personal, andel barn/grupp.

Under hösten har avdelningschef och utvecklingsstrateg genomfört resultat/kvalitetsdialoger med enheternas ledning i syfte att bättre kunna identifiera insatser som leder till utveckling men också få syn på det som redan bidrar till en hög kvalitet i verksamheten. Dessa träffar har skett med två enheter/tillfälle för att främja kollegialt lärandet och erfarenhetsutbyte. Inför dialogerna togs ett underlag fram utifrån målstyrning, måluppfyllelse, barns förändrade kunnande, analys av kvalitetsindikatorns områden samt förskoleundersökning och medarbetarenkät.

Avdelningschef har tillsammans med HR-konsult genomfört enskilda dialogmöten med varje rektor i syfte att se över enheternas storlek och organisation. En strategisk arbetsgrupp, bestående av utvecklingsstrateg, köhandläggare och lokalstrateg är kopplad till detta arbete för att se över lokalbestånd, nybyggnationer samt prognoser för framtida barnunderlag.

Som en del av det systematiska kvalitetsarbetet genomför förskollärare och barnskötare en självvärdering; webbaserad kvalitetsindikator, vid minst två tillfällen per termin. Utfallet visar att alla förvaltningens förskolor når minst nivå tre (av fem) inom delområdena naturvetenskap och teknik, matematik, skapande verksamhet och pedagogisk miljö. Bedömningskompetensen hos såväl personal som rektorer har ökat och spridningen i självskattningens resultat har minskat. Självskattningen är, liksom förskoleundersökningen, barnintervjuer, observationer,

reflektionsprotokoll och utvecklingssamtal underlag för analys av hur väl verksamheterna uppfyller strävansmålen i förskolans läroplan. Jämställdhetsarbetet genomsyrar förskolan arbete och bland annat förskoleundersökningens resultat visar att det endast finns marginella skillnader mellan hur flickor och pojkar lär och utvecklas. Tre förskolenheter deltog i årets Kvalitetsutmärkelse för att få en genomlysning över hur deras systematiska kvalitetsarbete synliggörs och fungerar.

Förvaltningen har sökt och erhållit statsbidrag för minskade barngrupper vilket har möjliggjort att förskolor i socioekonomiskt svaga områden kan ha en högre personaltäthet och dela barnen i mindre grupper. Det har visat sig ge positiva effekter på flera områden såsom barnens språkliga och sociala utveckling.

Verksamheten har trots pandemin fungerat väl. I ett tidigt skede var många barn och medarbetare frånvarande vilket fick konsekvenser för den förskollärlädda undervisningen. Den löpande undervisningen och uppföljningen av barns utveckling och lärande på individnivå har påverkats till viss del. Förskolorna har förlagt största delen av verksamheten utomhus och många inomhusaktiviteter har flyttat ut på förskolegården. En positiv effekt är att förskolornas utomhusmiljöer har utvecklats och att barnen nu erbjuds en större mångfald av material och aktiviteter. Exempelvis finns det olika aktivitetsstationer där barnen naturligt blir uppdelade på mindre grupper. Även utflykter till parker och skog har ökat och är ett led i strategin för att öka barnens fysiska aktivitet under dagen. De individuella utvecklingssamtalen samt överlämnandesamtal med skolan har genomförts digitalt eller utomhus. Många av de äldre barnen har deltagit på sina utvecklingssamtal eller blivit intervjuade inför samtalen; *"Det här tycker jag är roligt att göra, Det här tycker jag att jag är bra på, Det här behöver/vill jag ha hjälp med och Så här känner jag inför övergången till skolan."* Syftet är att skapa förutsättningar för delaktighet, inflytande och att barnen ska kunna framföra sina åsikter utifrån ett barnrättsperspektiv.

I förskolorna pågår ett kontinuerligt förebyggande arbete med anpassningar och tidigare insatser såväl på individ som gruppnivå. Syftet är att barnet ska få möjlighet att vara delaktig i verksamheten på sina villkor utifrån de egna förutsättningarna. Förvaltningens förskolepsykolog och logoped finns tillgängliga för regelbunden konsultation liksom enheternas egna specialpedagoger. Det är fler pojkar än flickor som har behov av anpassningar och stöd. På grund av den pågående pandemin har de barn som behöver extra anpassningar i form av fasta rutiner eller stöd av särskild personal på grund av deras relation eller kompetens, påverkats då frånvaron hos medarbetarna under perioder varit hög.

Förskolorna har regelbunden kontakt med socialtjänsten kring att tidigt upptäcka barn som kan fara illa och förskolans medarbetare känner till rutinen för hur en orosanmälan går till. Genom samverkan med socialtjänsten inom ramen för STIS; Stärkt, Tidigt, Stöd i Samverkan leder förskollärare föräldrastödsgrupper och totalt finns nu 13 förskollärare som är utbildade gruppleddare. Biträdande rektorer och specialpedagoger fungerar som barnombud och har ingått i projektet "Nya vägar" med Ersta vändpunkten. Den framtagna handlingsplanen har delgetts alla medarbetare.

Beskriv hur stadsdelsnämnderna stödjer enheternas utvecklingsbehov, skapar förutsättningar för utbildningen samt verkar för att utbildningen utvecklas.

Avdelningschef leder AVL, avdelningsledningen som består av samtliga rektorer. Ledningsgruppen träffas varje vecka och fokus för arbetet har varit enheternas organisation

och det nära pedagogiska ledarskapet. Att få ta del av varandras framgång och utmaningar främjar det kollegiala lärandet och stärker likvärdigheten. Vid behov ingår även förskolestöd och stab i ledningsgruppen. Två planeringsdagar för rektorer och stab har genomförts.

Vid fyra tillfällen har avdelningen organiserat för "Pedagogiskt forum" då rektorer, biträdande rektorer samt andra nyckelpersoner deltar. Under året har olika teman behandlats; specialpedagogik, språk, matematik samt kvalitet och måluppfyllelse. Under hösten har också två work-shops kring Skolplattformen genomförts där enheterna presenterat sitt pågående arbete. Modulen planering och bedömning, där förskolorna dokumenterar barns förändrade kunnande är delvis implementerad men det finns skillnader i hur långt förskolorna kommit. Utöver enheternas planeringsdagar har en digital utvecklingsdag för all pedagogisk personal genomförts med föreläsning om undervisning av Ann Pihlgren och lekens betydelse av Emelie Bernemyr.

Rektor på varje enhet ansvarar för uppföljning av förskolornas och arbetslagens kvalitet. Underlag för uppföljning är arbetslagens dokumentation av barnets förändrade kunnande, arbetslagens självskattningsnivå i kvalitetsindikatorn, resultat från förskoleundersökning och medarbetarenkät samt uppföljning av inkomna synpunkter. Utöver dessa finns underlag från barnintervjuer och barnråd, samtalsunderlag med vårdnadshavare som utvecklingssamtal men också utredningar om kränkande behandling.

Respektive förskoleenhets analys av kvalitén på förskolornas utbildning följs upp av avdelningschef i enskild dialog med varje rektor samt i resultatdialog med enheterna. Enheternas ledning är uppdelad parvis i syfte att öka förståelsen för enheternas olika utmaningar samt öka det kollegiala lärandet. Ett underlag har tagits fram där resultat från kvalitetsindikatorn, förskoleundersökning och medarbetarenkät redovisas samt frågeställningar med fokus på läroplansuppdraget och utvecklingsområden.

Underlagen bidrar till att jämföra, hitta likheter och skillnader, mönster och tendenser. Styrkor, svagheter och möjligheter i arbetet med måluppfyllelse utifrån läroplanens målområden synliggörs. Årets dialoger har i och med det nya underlaget varit mer strukturerade och gett information och insyn i hur det systematiska kvalitetsarbetet genomförs på enheterna. Underlagen har i kombination med årshjulet för det systematiska kvalitetsarbetet skapat tydlighet och kontinuitet. Rektorererna är positiva till arbetssättet med framtagande av VP, tertialrapporter, VB och de olika formerna av dialogmöten som genomförts.

Deltagandet i piloten om utvärdering av kommunal förskola har förstärkt det systematiska kvalitetsarbetet genom diskussioner om hur resultat samlas in och vad som efterfrågas på olika nivåer.

För förskolornas arbete med barn i behov av särskilt stöd finns en gemensamt framtagen arbetsgång. Det består av rutiner och stöddokument såsom pedagogisk kartläggning, handlingsplan, uppföljning samt ansökan om tilläggsbelopp. Behovet av stöd för det enskilda barnet förs i nära dialog med vårdnadshavare. Rektor har möjlighet att söka tilläggsbelopp som fördelas centralt. I ansökan ska stödbehovet framgå samt handlingsplan och eventuell tidigare uppföljning bifogas. Två gånger per år genomförs barnkonferenser där rektor, enhetens specialpedagog, avdelningschef samt resurssamordnaren ingår. Varje ansökan om tilläggsbelopp går igenom och beslut skickas till rektor.

Förskoleavdelningens utvecklingsstrategi ingår i en förvaltningsövergripande grupp som hanterar övergripande frågor kring det systematiska kvalitetsarbetet. Bland annat utgör gruppen ett stöd till enhetschefer inom förvaltningen i det systematiska kvalitetsarbetet genom ILS.

Likabehandlingsarbete och klagomålshantering

Likabehandlingsarbetet är integrerat i det dagliga arbetet där en kartläggning av nuläge genom bland annat trygghetsronder och intervjuer med barnen genomförs. Utifrån detta upprättar varje förskola en likabehandlingsplan med aktiva åtgärder. Vid utvärdering av planerna har det framkommit att vårdnadshavare inte är delaktiga i framtagandet av planen eller i vissa fall inte känner till den. Rektorerna har framfört önskemål om att ta fram gemensamma dokument för likabehandlingsarbetet och en arbetsgrupp har tillsatts.

Förvaltningen har en tydlig rutin och ansvarsbeskrivning för arbetet med att motverka kränkande behandling enligt skollagen och avdelningen ger rektorerna stöd i utredningarna. Den tydligt beskrivna arbetsgången har resulterat i färre anmälningar till barn och elevombudet då förvaltningen kan hänvisa till att ärendet är utrett, dokumenterat och diarefört. Rutinen behöver dock tydliggöras vid introduktionen av ny personal samt på arbetsplatsträffar.

Synpunktshandlingen är en del av det systematiska kvalitetsarbetet och det finns tydliga rutiner och arbetssätt. Synpunkter och klagomål tas emot, uppmärksammas, utreds och diarieförs. Exempelvis har synpunkter om bristande information åtgärdats genom tydlig skriftlig information på Skolplattformen, vilket varit särskilt viktigt nu under pågående pandemi. Klagomål på bemötande samt verksamhetens kontinuitet, i samband med att vikarier satts in, har åtgärdats med samtal. Flera beröm har inkommit som rör verksamhetens utförande, enskilda barns utveckling samt medarbetares professionella bemötande.

Prioriterade kommande utvecklingsområden

Anvisning

- Beskriv vilka övergripande utvecklingsområden som bedöms vara särskilt viktiga för verksamhetsutveckling i stadsdelsnämndsområdets förskolor.
- Ange vilka insatser som kommer att genomföras för att öka likvärdigheten inom dessa områden och hur effekterna av insatserna ska följas upp.

S

Kvalitet och likvärdighet

- I syfte att upprätthålla den pedagogiska kvaliteten fortsätter ledarskapsutbildningen för förskollärare liksom fördjupningsutbildning för barnskötare.
- Det systematiska kvalitetsarbetet utifrån de nationella målen i läroplan för förskolan

prioriteras.

- Skolplattformens modul planering och bedömning är i bruk i alla enheter.
- Rörelsestrategin för ökad fysisk aktivitet implementeras liksom stadens framtagna koststrategi.
- Förskolorna ansöker om Skolverkets certifiering "Hållbar skola".
- Kulturaktiviteter, barnens eget skapande och leken prioriteras.

Språk

- Insatser för språkutvecklingen i svenska språket prioriteras, för både barn och personal med annat modersmål.
- Förskolornas språkutvecklande arbetssätt kartläggs.
- Arbetsmaterialet för språksamtal; språkdomäner implementeras i verksamheten.
- Förskolorna deltar i Skolverkets utbildning, "Läsllyftet", med stöd av avdelningens skriv- språk och läsutvecklare.
- Utbildning om flerspråkiga barns språk-och kunskapsutveckling genomförs för barnskötare och förskollärare.
- Utredda förutsättningarna för att erbjuda förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på meänkieli eller samiska.

Tidiga insatser

- Tidiga insatser och anpassningar ges utifrån barnets behov och upparbetad rutin.
- Handlingsplaner upprättas och följs upp i samråd med vårdnadshavare. Specialpedagoger finns på varje enhet med uppdrag att arbeta nära barnen men också erbjuda handledning till medarbetarna samt stöd i upprättandet av handlingsplaner.
- Förskoleavdelningens psykolog och logoped finns som stöd för specialpedagoger och övrig personal i förskolan.
- I samverkan med specialpedagogiska skolmyndigheten påbörja arbetet med ett stödmaterial för en tillgänglig förskola för alla barn.

Trygghet och delaktighet

- Utveckla samspelet mellan förskola och hem i syfte att öka den upplevda tryggheten. För att främja delaktighet samt förmedla vad förskolan gör för att stödja det enskilda barnets utveckling och lärande erbjuda vårdnadshavare olika former av dialog och sammankomster.
- Barnen deltar efter förmåga på utvecklingssamtalen.
- Språket i förskolans kommunikation via Skolplattform och andra utskick ska vara värdat, enkelt och begripligt för alla.

Samverkan

- Förskolan samverkar med vårdnadshavare, socialtjänst och andra aktörer för att tidigt identifiera och ge barn stöd, samt de som riskerar att fara illa, rätt insatser.
- Förskolan deltar i det tidigt förebyggande arbetet som socialtjänsten bedriver där arbetet med STIS- stärkt tidigt stöd i samverkan är prioriterat. Bland annat ska förskolans personal utbildas kring våld i nära relation, hedersrelaterat våld och hedersförtryck.
- Förskola och skola samverkar så att barnens övergång till förskoleklassen blir trygg.

Integration

- Introduktionsförskolan integreras i den öppna förskolan och finns på tre platser i stadsdelen.
- Verksamheten vänder sig till bland annat nyanlända föräldrar och erbjuder språkundervisning och samhällsvägledning samtidigt som barnen tar del av pedagogisk verksamhet.
- Information och kunskap om vikten av att delta i förskolans verksamhet förmedlas i syfte att barnen skrivs in i ordinarie verksamhet.
- I syfte att öka inskrivningsgraden bland romska barn riktas introduktionsförskolans verksamhet även till den målgruppen.
- En rutin för tidig inskrivning i förskola har upprättats mellan Intro- Stockholm och stadsdelsförvaltningen i syfte att nyanlända barn direkt vid ankomst till stadsdelen ska erbjudas plats i förskola.
- I syfte att arbeta uppsökande och informera om verksamheten anställs extra-tjänster som själva tillhör målgruppen.

Strukturella förutsättningar

Anvisning

Obligatoriska uppgifter att redovisa (från den 15 oktober), där det är möjligt för de senaste tre åren, i tabellform gällande:

- antal inskrivna barn i kommunal förskola
- barn per personal/årsarbetare, med och utan resurspersoner,
- barn per grupp i genomsnitt och uppdelat på grupper med yngre och äldre barn
- andel legitimerade förskollärare (räknat på årsarbetare med förskollärarlegitimation) som är i tjänst den 15 oktober. **Observera** att personal som är tjänst-/sjuk-/föräldraledig en månad eller längre inte ska ingå i beräkningen. Se anvisningar för statistik till SCB avseende samma datum.
- antal anställda som förskollärare
- antal anställda som förskollärare som saknar legitimation
- antal avdelningar som saknar legitimerad förskollärare som kontinuerligt undervisar barnen
- antal avdelningar med fler än en legitimerad förskollärare
- andel anställda som saknar svensk examen från pedagogisk högskoleutbildning eller gymnasial utbildning för arbete med barn

	2020	2019	2018
Antal inskrivna barn i kommunal förskola	2355	2402	2479

Barn per personal/årsarbetare, med resurspersoner	4,5	4,4	4,6
Barn per personal/årsarbetare, utan resurspersoner	4,9	4,7	4,9
Barn per grupp i genomsnitt totalt	12,5	12,5	13,9
Barn per grupp i genomsnitt yngre barn	11,5	11,5	nytt mått -19
Barn per grupp i genomsnitt äldre barn	13,8	13,8	nytt mått-19
Andel legitimerade förskollärare (räknat på årsarbetare med förskollärlig legitimation) som är i tjänst den 15 oktober. OBS! Läs anvisning ang. vilka som ska räknas med.	37	32	nytt mått-19
Antal anställda som förskollärare	195	nytt mått-20	
Antal anställda som förskollärare som saknar legitimation	14	nytt mått-20	
Antal avdelningar som saknar legitimerad förskollärare som kontinuerligt undervisar barnen	14	3	7
Antal avdelningar med fler än en legitimerad förskollärare	43	nytt mått-20	
Andel anställda som saknar svensk examen från pedagogisk högskoleutbildning eller gymnasial utbildning för arbete med barn	4,8	3,5	nytt mått-19

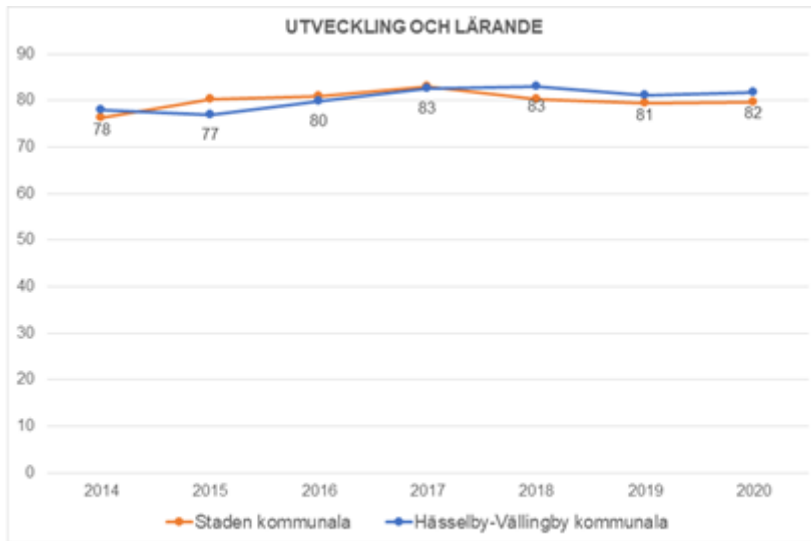
Förskoleundersökning

Anvisning

Redovisa resultatet för stadsdelsnämndsområdet för samtliga indexområden, gärna i form av diagram.

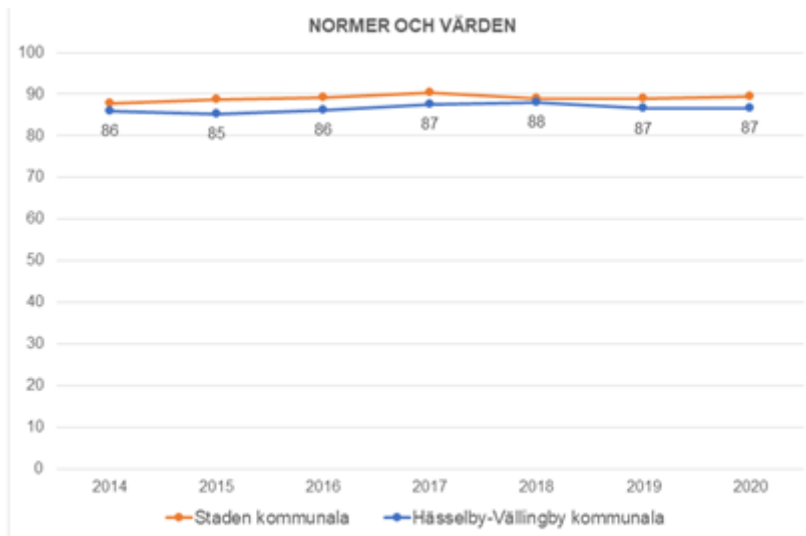
Redovisa nöjd-föräldrindex för de senaste tre åren.

Kommentera skillnader i utfallet mellan de senaste tre åren. Beskriv variationer inom stadsdelsnämndsområdet och i förhållande till staden som helhet. Analysera vad variationerna beror på. Beskriv eventuella åtgärder som genomförts eller planeras med utgångspunkt från detta.

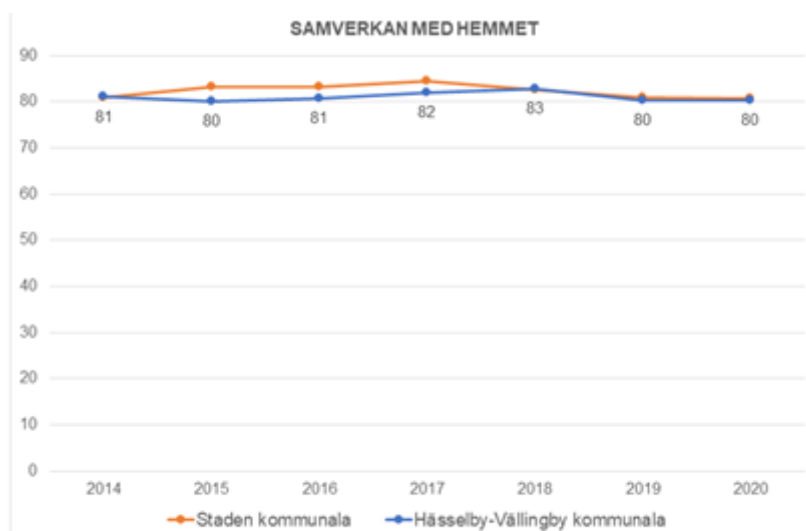
Index för området visar ett högre resultat (82) än föregående år (81) och ligger två enheter över stadens resultat (80). Diagrammet ovan visar utvecklingen över tid. Frågorna som berör läroplanens ämnesområden språk och kommunikation samt matematik och naturvetenskap får ett högre resultat i årets undersökning vilket tyder på att riktade insatser som Läslyftet med fokus på högläsning och barns fonologiska medvetenhet samt flerspråkiga barns språk- och kunskapsutveckling har gett effekt. Förvaltningens NTA-studio (NTA- Natur och Teknik för Alla) har i hög grad bidragit till det ökade resultatet inom matematik, naturvetenskap och teknik. Insatserna är planerade att pågå även kommande år.

Nöjdheten på påståendet ”*Jag upplever att mitt barn ges möjlighet att använda digitala verktyg/hjälpmedel i sitt lärande*” har ökat från 71 (2019) till 73 och kan jämföras med stadens resultat 66. Förskolorna bedriver ett medvetet och aktivt arbetssätt för att ge barnen förutsättningar att utveckla en förståelse för den digitalisering som barnen möter i vardagen. Insatser genom Mediateket och förvaltningens Digitalstudio har visat sig ge effekt och arbetet kommer fördjupas under kommande år.

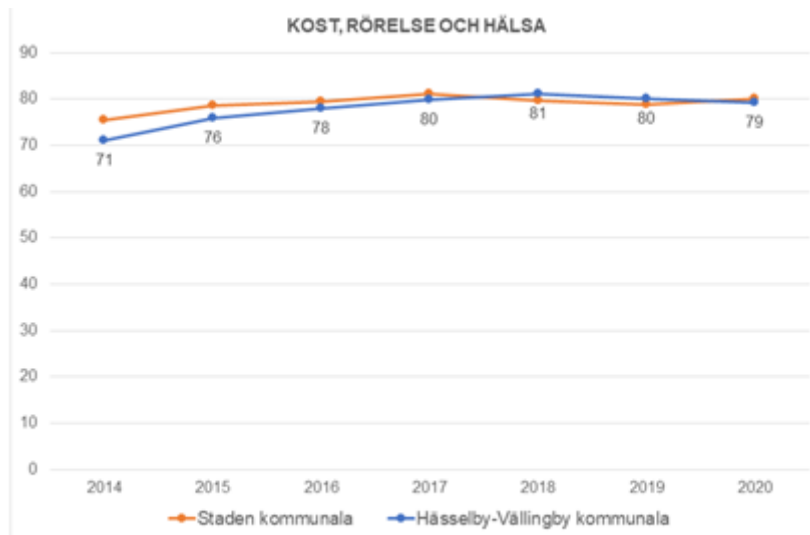
Index för området visar på samma resultat som föregående år 87. Stadens resultat är 89. Diagrammet ovan visar utvecklingen över tid. Resultatet tyder ändå på ett gott arbete med främjande, förebyggande och åtgärdande insatser i likabehandlingsarbetet. Det pågår ett aktivt arbete för att säkerställa alla barns rätt att bli bemötta utifrån sina individuella förutsättningar. Genom olika metoder, anpassningar och förhållningssätt stärks förskolepersonalen i sitt arbete med att bedriva en jämställd och inkluderande verksamhet för alla barn.

På frågan: ”*Upplever du att ditt barn har diskriminerats?*” svarar 98 procent nej vilket är en marginell nedgång från 2019, (99). Den diskrimineringsgrund som upplevdes orsakat diskrimineringen var etnisk tillhörighet. Vårdnadshavares delaktighet i likabehandlingsarbetet behöver stärkas och är därmed ett utvecklingsområde.

Index för området uppgår till 80 vilket är samma resultat som förra året. Stadens resultat är 81. Diagrammet ovan visar resultatet över tid. Påståendena /frågorna som rör delaktighet, inflytande och bemötande får ett lägre eller samma resultat som föregående år. Möjliga

förklaringar kan vara att vårdnadshavarnas synpunkter inte tagits om hand i den utsträckning som vårdnadshavare önskat och då uppfattat det som att inflytandet inskränkts eller att bemötandet varit dåligt. Förskolorna behöver utveckla formerna för samverkan och dialog med hemmet samt tydliggöra hur och vad vårdnadshavarna kan vara delaktiga i. Bemötandet av barn och föräldrar behöver förstärkas så alla får ett professionellt, vänligt och inbjudande möte med förskolan. På frågan *”Jag känner mig välkommen att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten”* är dock 83 procent nöjda vilket är samma resultat som 2019.

Index för området visar samma resultat som 2019, 80. Stadens resultat är 79. Diagrammet ovan visar utvecklingen över tid. Det är glädjande att resultatet på frågan *”Jag upplever att mitt barns förskola serverar en varierad och näringsriktig mat”* fortsätter att öka; 83 (2019 82). En tänkbar förklaring kan vara att förvaltningens kockar och ekonomibiträden genom inspirationsföreläsningar ökat sin kompetens. Kunskap om näringslära och variation av kosten har lett till en ökad andel vegetariska måltider. För att ytterligare öka vårdnadshavarnas nöjdhet är en tänkbar åtgärd att alla förskolor förses med tillagningskök vilket medför matlagning från grunden.

Stadsdelen erbjuder barnen många möjligheter till fysisk aktivitet i park och skog vilket utnyttjas i hög grad av förskolorna. Även de egna gårdarna utgör platser för rörelseglädje. Både spontanlek och styrda aktiviteter är viktiga för barns utveckling och välbefinnande. På frågan *”Jag upplever att mitt barn uppmuntras till fysiska aktiviteter”* har nöjdheten ökat till 82 jämfört med 81 för 2019. Förhoppningen är att den framtagna strategin för att öka barns fysiska aktivitet och utevistelse får ännu större genomslag i nästa års undersökning

Av de tio förskolenheterna når en enhet, Nälsta Vinsta förskolor kommunfullmäktigesmål om 90 procent nöjda föräldrar. Åtta enheter når över 80 procent nöjda föräldrar. En enhet, Maltesholms förskolor, når endast 62 procent nöjda föräldrar och har också den lägsta svarsfrekvensen. Möjlig förklaring till det låga resultatet kan vara att ledningen är ny och har påbörjat ett förändringsarbete som i förlängningen kommer att ge positiva effekter på barnens utbildning. För att öka nöjdheten generellt i de förskolor med lägre resultat handlar det i första hand om att förbättra det professionella bemötandet liksom att vårdnadshavare ska få ökad kännedom om förskolans uppdrag och syfte. Den reviderade läroplanen för förskolan skapar

möjligheter för förtydliganden av förskolans målstyrda processer samt vad undervisning i förskolan definieras som vilket kan öka kunskapen och förståelsen för förskolans uppdrag hos vårdnadshavarna.

Det finns skillnader i nöjdheten inom enheterna vilka kan förklaras av viss personalomsättning som exempelvis föräldraledig personal, pensionsavgångar och att personal väljer annat arbete. Hög sjukfrånvaro hos personalen med vikarier som sätts in upplevs inte heller som positivt av vårdnadshavare. Skillnaderna kan också förklaras med svårigheter i att hålla en hög pedagogisk kvalitet på grund av bristande erfarenhet och/eller kompetens hos en del av personalen.

	2020	2019	2018
Nöjd föräldrindex	85	84	86

Tillgång till förskola

Anvisning

Tillgång till förskola av god kvalitet för alla barn bidrar till att minska kompetensklifftorna mellan barn med olika socioekonomisk bakgrund. Att förbättra tillgången handlar bland annat om att i alla stadsdelsnämndsområden undanröja hinder för barns deltagande i förskola och att stödja alla barn och att utveckla deras språkkunskaper.

Inskrivningsgraden i förskola är lägre bland barn från socioekonomiskt utsatta grupper. En analys av orsakerna behöver ligga till grund för att utforma adekvata insatser för att öka inskrivningsgraden.

- Har stadsdelsnämnden identifierat vilka barn som har rätt till förskola men inte går i förskola eller pedagogisk omsorg?
- Hur arbetar stadsdelsnämnden för att få kontakt med vårdnadshavare till barn som inte går i förskola eller pedagogisk omsorg?
- Har alla vårdnadshavare vars barn har rätt till förskola informerats om rätten till förskola? Hur?
- Vad vet ni om varför barn som har rätt till förskola inte är inskrivna? Hur vet ni det? Har ni samlad kunskap om orsakerna till icke-deltagande?
- Vilka insatser genomför ni för att få fler barn att skrivas in i förskolan eller pedagogisk omsorg? Med stöd av vilken kunskap utformas dessa insatser? Hur följs de upp?

Förvaltningen har genom BER- barn och elevregistret identifierat att det finns cirka 200 barn som inte går i förskola eller pedagogisk omsorg. Tänkbara orsaker till att barnen inte deltar i förskola är att de inte bor i stadsdelen men är folkbokförda där, barnet är utomlands, vårdnadshavare uppfyller inte villkoren för att barnet ska få en plats eller att vårdnadshavare arbetar skift och skjuter på förskolestarten.

Förskoleavdelningen samverkar med BVC och socialtjänsten som i sin tur informerar om förskolans verksamhet och vikten av att barnen skrivs in i förskola. Så görs även på medborgarkontor och de bemannade informationsdiskarna på boenden för nyanlända genom en föräldralots. Stadsdelsmammor och personal från introduktionsförskolan, som själva tillhör målgruppen nyanlända, arbetar uppsökande på bibliotek, boenden, torget och lekplatser.

I samverkan med samhällsväglare på Intro-Stockholm har förvaltningen tagit fram en rutin för tidig anmälan till förskola för nyanlända. Anmälan till förskola görs direkt vid ankomst till stadsdelen och köhandläggare och samhällsväglare är behjälpliga med information samt att fylla i blankett. När plats erhållits på förskola lotsas familjen av samhällsväglare eller föräldralotsen under introduktionen på förskolan.

Inskrivningsgraden för stadsdelen är 94,3 procent. Hässelby gård och Vällingby är de planområden med lägst andel inskrivna barn; 85 procent. Inom förvaltningen finns tre Introduktionsförskolor som erbjuder föräldrar enklare samhällsintroduktion och språkstärkande aktiviteter i det svenska språket samtidigt som barnen deltar i en pedagogisk verksamhet. De som arbetar i verksamheten är förskollärare, barnskötare och specialpedagog vilka har utbildats i "Föräldraskap i Sverige" samt ABC- alla barn i centrum. Två personer har anställts via extratjänst och tillhör målgruppen. Dessa två medarbetare kan på ett enkelt sätt skapa relationer till besökarna samt är flerspråkiga vilket gynnar både besökare och verksamheten. Under hösten 2021 kommer en av introduktionsförskolorna att flytta till ett mer centralt läge i Vällingby centrum i syfte att nå fler föräldrar och barn.

Personalens utbildningsnivå och kompetensförsörjning

Anvisning

Det finns ett stort rekryteringsbehov av barnskötare, förskollärare och rektorer och det pågår flera insatser i staden för att bidra till kompetensförsörjningen. En viktig förutsättning för att kartlägga behoven av insatser är att det i stadsdelsnämndernas kompetensförsörjningsplaner finns en aktuell kartläggning av personalens utbildning. Det framgår av slutsatserna i Förskolerapport 2019 att kriterier och analys av hur personalens utbildningsnivå ska följas upp behöver utvecklas.

År 2019 saknade 160 av totalt drygt 2 000 avdelningar i de kommunala förskolorna legitimerade förskollärare som kontinuerligt undervisar barnen. En av slutsatserna i Förskolerapport 2019 var att stadsdelsnämnderna behöver utveckla former för att sprida och fördela de legitimerade förskollärarna på ett mer likvärdigt sätt mellan avdelningarna.

- Beskriv vilka åtgärder som genomförts under året för att säkerställa att alla barn får kontinuerlig undervisning av legitimerade förskollärare.
- Beskriv vilka åtgärder som genomförts eller planeras för att öka andelen utbildade barnskötare och legitimerade förskollärare.

Kompetenskartläggning

Förvaltningen genomför en årlig kompetenskartläggning som följs upp i tertiärrapporter och

verksamhetsberättelse. Kompetensverktyget KOLL används inte systematiskt och behöver utvecklas liksom utbildning i verktyget.

Förvaltningen har kartlagt antalet medarbetare som saknar utbildning för arbete med barn genom en indikator i verksamhetsplanen. Utfallet visar 4,8 procent, omräknat till årsarbetare.

Åtgärder som genomförts under året för att säkerställa att alla barn får kontinuerlig undervisning av legitimerade förskollärare.

Antal avdelningar som saknar legitimerad förskollärare varierar över tid och mellan enheterna och orsaken beskrivs som en tillfällig brist, föräldraledighet, studier, längre sjukskrivning eller pågående rekrytering.

Under höstens resultatdialoger mellan avdelning förskola och förskoleenheterna framkom flertalet strategier för att säkerställa att varje barn kontinuerligt erbjuds undervisning som både planeras och följs upp av legitimerade förskollärare. Det mest förekommande är att en grannavdelnings förskollärare går in i planeringen av undervisning för den avdelning som saknar förskollärare. Dock har det visat sig att uppföljningen blir svår att genomföra. Ett par enheter beskriver att pedagogisk ledare, ateljérista eller biträdande rektor går in i arbetslag som saknar legitimerad förskollärare och ansvarar för planering och uppföljning. I de fall en avdelning delats upp i två grupper, i enlighet med statsbidraget för minskade barngrupper, delar den legitimerade förskolläraren upp sin tid för undervisning av båda grupperna.

Åtgärder som genomförts eller planeras för att öka andelen utbildade barnskötare och legitimerade förskollärare.

Andelen medarbetare med grundutbildning till barnskötare är 95 procent. De som saknar utbildning erbjuds att söka. Barnskötare med en äldre utbildning har genomgått en lokal fördjupningsutbildning i samarbete med Midsommarkransens gymnasium. Under 2021 planeras en fördjupningsutbildning för barnskötare som arbetar på 1-3 års avdelning. Utbildningen utgår från Anna-Karin Södertröms bok "Trygg och lärande förskola" och sker i work-shop form med inslag som dagboksskrivande och film.

Förvaltningen erbjuder barnskötare att utbilda sig till förskollärare med bibehållen lön och under året har 20 personer studerat. Sex förskollärare läser master/magister inom förskoledidaktik. Ledarutbildningen för förskollärare fortsätter och de som inte tagit ut sin legitimation uppmanas att göra det. Det finns personer med annan lärarutbildning (exempelvis fritidspedagog, idrottslärare) anställda som förskollärare som eventuellt kan valideras av Skolverket efter åtta års anställning.

Förvaltningen fortsätter ta emot förskollärarstudenter för VFU- verksamhetsförlagd utbildning, vilken nu sker i klusterform tillsammans med Stockholms Universitet och Bromma stadsdelsförvaltning. Förvaltningen tar även emot förskollärarstudenter från andra lärosäten som Södertörns Högskola Gävle Högskola, Mälardalens högskola och Kristianstads Högskola. Totalt har förvaltningen tagit emot cirka 60 studenter under året. Förhoppningen är att fler studenter väljer att arbeta i förvaltningens förskolor efter examen.

Sex enheter ingår i Pedagogik college och tar emot elever från barnskötarutbildningen på Midsommarkransens gymnasium. Både förskollärare och barnskötare har genomgått handledarutbildningar för att kunna ta emot studenter för VFU respektive elever för APL.

Insatser för att höja personalens språkliga kompetens

Anvisning

I många stadsdelsnämnder behövs fortsatta insatser för att höja personalens språkliga kompetens. Detta i syfte att kunna tillgodose läroplansuppdraget – att ge alla barn goda kunskaper i det svenska språket.

- Ser stadsdelsnämnden behov av att höja personalens kompetens i svenska språket?
- Vilka insatser har i så fall genomförts i stadsdelsnämndsområdet för att höja personalens kompetens i det svenska språket?
- Om insatser genomförts, vilka effekter har insatserna gett? Hur framkommer det?
- Hur ser kraven på kunskaper i svenska språket ut för att kunna anställas för att arbeta i förskola?

Behovet av att höja personalens kompetens i svenska språket varierar i enheterna och en kartläggning behöver göras för att få en tydlig bild av omfattning, behov och nivåer på kunskaperna. Rektorerna upplever att brister i svenska språket hos medarbetare är ett hinder i arbetet med barnens utveckling och lärande samt ett hinder i att ta till sig förskolans uppdrag och kommunicera detta till vårdnadshavare. I flera av stadsdelens områden får det extra stora konsekvenser då det behöver skapas rika språkmiljöer. Det är alltså särskilt viktigt att det professionella språket utvecklas och med det en djupare förståelse för uppdraget. Trots satsningar under ett par år med bland annat en språkstärkande fortbildning för barnskötare samt samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen i projektet "Spången" kvarstår problematiken till viss del.

Vid rekrytering av nya medarbetare granskas kunskaperna i det svenska språket under intervju, såväl muntligt som skriftligt. Den som söker arbetet ska kunna redogöra för vad uppdraget innebär. Det är dock oklart om Skolverkets definition om goda kunskaper i svenska används av rektorerna.

Insatser för att stärka barns språkutveckling

Svenska språket

Anvisning

I stadsdelsnämndsområden med hög andel flerspråkiga barn behöver förskolans arbete med barnens språkutveckling i svenska stärkas.

- Finns det sådana områden inom stadsdelsnämndsområdet?
- På vilket sätt påverkar resultatet av språkinventeringen och variationer mellan enheterna, organisering av verksamheten?
- Finns det gemensamma handlingsplaner eller stödmaterial och andra dokument som stöd för förskolorna gällande det språkutvecklande arbetet?
- Om det finns, hur följs arbetet med handlingsplaner och stödmaterial upp?

I stadsdelen finns flera områden med en hög andel flerspråkiga barn där kunskaperna i det svenska språket och modersmålet varierar. Mellan enheterna varierar antalet barn som ej har svenska som ett av modersmålen och språkinventeringen visade en skillnad på 23,6 procent (Hässelbygd) - 79,6 procent (Nälsta- Vinsta). I de områden med hög andel flerspråkiga barn arbetar en hög andel personal med annat modersmål än svenska som kan stödja utvecklingen i barnens modersmål.

Förvaltningen styr det språkutvecklande arbetet genom indikatorer och aktiviteter i verksamhetsplanen som följs upp genom det systematiska kvalitetsarbetet och ILS. Skolverkets stödmaterial inom språkutvecklande arbetssätt och flerspråkighet som resurs används av enheterna. Förskolestrategen i avdelningens stab har funktionen språk-läs- och skrivutvecklare och stödjer förskolornas arbete med "Läslyftet", en utbildning som ges via Skolverket. Avdelningen har också en logoped som arbetar med handledning och utbildning för personalen.

I syfte att träna upp den fonologiska medvetenheten hos barnen använder förskolorna Före Bornholms-modellen som utgångspunkt. Inläsningstjänsten Ugglo bidrar i det språkutvecklande arbetet med såväl litteratur på svenska som olika språk och högläsning sker numera på ett mer systematiskt vis, digitalt och fysiskt. Varje förskola har ett läsombud och samarbetet med stadsdelens bibliotek fortsätter.

Det enskilda barnets språkutveckling följs upp med vårdnadshavare, men inte alltid på ett systematiskt sätt, vilket är ett utvecklingsområde. En fördjupad kunskap om flerspråkiga barns språk- och kunskapsutveckling erbjuds barnskötare och förskollärare genom en 2-dagars utbildning. Det kan ses som bekymmersamt att det trots insatser inte blir helt tydliga effekter, dock har nöjdheten i förskoleundersökningen höjts till 82 procent.

Språkinventering

Det finns en välfungerande rutin för att samla in underlag till språkinventeringen och statistiken utgör ett bra underlag men används inte i någon högre grad. Eftersom det finns stora variationer inom stadsdelsområdet i antal flerspråkiga barn och personal är resultatet inte i så hög grad viktigt för alla. Resultatet har hittills inte påverkat organiseringen av verksamheten, det vill säga att flytta personal i syfte att matcha personal och barns språk. Ett större fokus på uppföljning av resultatet kan eventuellt öka nyttan av inventeringen. Språksamtalen med vårdnadshavare utgör ett viktigt underlag för att kunna fylla i språkinventeringen och det har framkommit en osäkerhet i hur detta ska göras. Att använda språkdomäner i samtal med vårdnadshavare är ännu inte helt implementerat.

Nationella minoritetsspråk

Anvisning

Barn som talar eller har anknytning till ett nationellt minoritetsspråk (finska, meänkieli, samiska, romani chib och jiddish) har rätt till ett förstärkt språkstöd i alla förskolor. Förskolan ska främja barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket. De nationella minoriteterna ska informeras på lämpligt sätt om rättigheterna när det behövs.

Stockholms stad är förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska. Det innebär att barn har rätt till förskoleplats där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska, meänkieli eller samiska. Staden verkar för att det finns tillgång till personal med kunskaper i minoritetsspråken.

- Hur har ni informerat vårdnadshavare om rätten till förstärkt språkstöd i de nationella minoritetsspråken chib och jiddish och förskola helt eller till väsentlig del på förvaltningsområdesspråken finska, meänkieli och samiska?
- Hur ser efterfrågan på förskola på förvaltningsområdesspråken finska, meänkieli och samiska ut?
- Har förskola erbjudits helt eller till väsentlig del för barn vars vårdnadshavare ansökt om plats på finska, meänkieli eller samiska?
- Har ni personal som talar nationella minoritetsspråk och som använder sig av dessa språk i undervisningen?
- Hur arbetar ni för att öka andelen personal som kan använda sig av nationella minoritetsspråk i undervisningen?
- Hur har ni organiserat för och bedrivit undervisning på nationella minoritetsspråk?

Inom förvaltningen finns finsk förskola med 16 platser med finskspråkig personal. I dagsläget är 14 barn inskrivna och det finns ingen kö trots att 37 vårdnadshavare angett intresse. För meänkieli har ingen anmält intresse och för samiska en.

Det finns medarbetare som talar nationella minoritetsspråk enligt språkkartläggningen och i förekommande fall gör de det med barnen. Det finns ingen personal som flyttats i syfte att matcha personalens och barnens språk.

Förvaltningen har inte utöver informationen på stadens webb, informerat om rätten till förstärkt språkstöd i chib och jiddish eller förskola på meänkieli och samiska.

Förbättringar i personalens arbetssituation

Anvisning

Utbildningsnämnden tog 2019 fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare och utvecklingsarbetet har påbörjats från 2020. Handlingsplanen innehåller tio prioriterade utvecklingsområden för förbättringar i personalens arbetssituation.

Redogör för ett nuläge inom de fyra områden som anges nedan, vilka insatser som genomförts och eventuella effekter av insatserna.

Vilka skillnader finns mellan enheter/förskolor och analys av vad det beror på? Vilka insatser har genomförts eller planeras för att utjämna skillnaderna?

Grundläggande förutsättningar för förskollärares och arbetslagens uppdrag att planera, följa upp och utvärdera arbetet

Anvisning

- Finns avtalad tid till för- och efterarbete för yrkesgrupperna och hur är det i så fall formulerat?
- Finns gemensamma pedagogiska verktyg för planering och uppföljning?
- Vilka skillnader finns mellan enheter/förskolor och analys av vad det beror på? Vilka insatser har genomförts eller planeras för att utjämna skillnaderna?

Under 2018 infördes riktlinjer för pedagogisk utvecklingstid för förskollärare. Tiden ska användas till:

- Planering samt för och efterarbete av undervisningen
- Dokumentation, uppföljning och utveckling av det pedagogiska arbetet
- Dokumentation och uppföljning av det enskilda barnets utveckling och lärande i enlighet med läroplanens intentioner
- Förbereda och följa upp samverkan mellan förskola och hem
- Ta del av forskning
- Delta i kompetensutveckling
- Samverka över verksamhetsgränser
- Utveckling av hela förskolans verksamhet såväl som den egna barngruppen.

Tid för verksamhetsutveckling utgör en del av den ordinarie verksamheten och ska schemaläggas. Tiden disponeras så att den bidrar till att skapa en god arbetsmiljö samt ger utrymme för kollegialt lärande.

För heltidstjänst avsätts 3,5 timmar/vecka. Utöver pedagogisk utvecklingstid avsätts tid för arbetsplatsträff 0,5 timme/vecka och 1,0 timme/vecka för arbetslagsplanering. Flera enheter har avsatt tid för enskild planering för barnskötare men det finns ingen gemensam övergripande riktlinje. Enheterna har under 2020 haft fem planeringsdagar varav en varit gemensam för all pedagogisk personal i förvaltningen.

På grund av den pågående pandemin har möjliggörandet av den individuella pedagogiska utvecklingstiden för förskollärare påverkats genom bland annat hög frånvaro hos personalen. Det finns också olika strukturella förutsättningar på förskolorna som påverkar möjliggörandet, exempelvis fler förskollärare som arbetar på samma avdelning eller små förskolor med få anställda. Under 2021 kommer riktlinjerna att följas upp på SVG (samverkansgrupp).

Pedagogiska verktyg för planering och uppföljning

Enheterna utformar sitt systematiska kvalitetsarbete med fokus på olika nivåer och med tyngdpunkt på olika kvaliteter utifrån enheternas olika förutsättningar vilket skapar viss skillnad. Sedan 2011 har mål- och resultatstyrning (MoRs) varit det gemensamma verktyget

för planering och uppföljning men under 2018 framkom att flera enheter och framförallt de enheter som fått ny ledning modifierat utformning och användning av verktyget. Samtliga enheter har arbetat vidare med de modifierade verktygen samt lagt till den webbaserade kvalitetsindikatorns möjligheter till planerade åtgärder. WKI:n används därmed i högre grad som ett kontinuerligt verktyg och som en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Analysen gör gällande att det finns en stark reflektionskultur som ligger till grund för planering och uppföljning.

Tydliga roller och tydligt ansvar i arbetslaget mellan förskollärare och barnskötare

Anvisning

- Vilket stöd ges när det gäller att tydliggöra förskollärares och arbetslagets roller och ansvar för att skapa förutsättningar för uppdraget enligt Lpfö18?
- Finns särskilda insatser för att öka barnskötarens kompetens?
- Finns fungerande rutiner för introduktion av nyanställda och/eller mentorskap?
- Vilka skillnader finns mellan enheter/förskolor och analys av vad det beror på? Vilka insatser har genomförts eller planeras för att utjämna skillnaderna?

Genom en ledarskapsutbildning via Lärarfortbildningar har samtliga förskollärare utbildats under 2018-2020. Utbildningen startade med en storföreläsning för all pedagogisk personal och följdes upp med ytterligare en under 2019. Ledarskapsutbildningen har erbjudits i tre omgångar för att också inkludera nyanställda förskollärare och planeringen är att utbildningen fortsätter under 2021. På samtliga enheter finns forum för kollegialt lärande för både förskollärare och barnskötare, där arbetet med roller och ansvar fördjupats. Effekterna kan avläsas i att enheterna förtydligat sin organisation och att förskollärare därmed tar ett ökat ansvar för att utveckla undervisningen. För att ytterligare tydliggöra roller och ansvar samt säkerställa likvärdigheten bör mål- och ansvarsbeskrivningar för de olika yrkeskategorierna ses över i anställningsförfarandet.

Barnskötare erbjuds grund- eller fördjupningsutbildning samt möjlighet att studera till förskollärare. Förvaltningen har också erbjudit lokala varianter av fördjupningsutbildningar för barnskötare med inriktning på att förstärka det svenska språket och förståelsen för förskolans uppdrag.

Övrig kompetensutveckling som erbjuds arbetslagen är:

- flerspråkiga barns språk- och kunskapsutveckling
- läslyftet genom Skolverket
- NTA- handledarutbildning
- kompetenshöjande insatser inom digitalisering som exempelvis; programmering, green-screenfilmning och källkritik genom förvaltningens digitalstudio och Mediateket.
- handledarutbildning inom verksamhetsförlagd utbildning (förskollärare) och arbetsplatslärande (barnskötare)
- föreläsningar kring barn i behov av särskilt stöd, skriv- och läsutveckling,

- författarbesök med mera.
- 5 planeringsdagar/år

Utöver dessa finns bland annat utbildningar i samverkan med socialtjänstens förebyggande verksamhet och arbetsmiljöutbildningar.

Introduktion av nyanställda och mentorskap

Utöver den stadsdelsövergripande introduktionen för alla nyanställda ges introduktion på enhetsnivå. Utbildningsförvaltningens framtagna rutin används i viss mån. Nyexaminerade förskollärare tilldelas en mentor i respektive enhet. I syfte att säkerställa likvärdigheten har en arbetsgrupp tillsatts för att ta fram ett övergripande upplägg som utgår från skolverkets riktlinjer för introduktionsåret.

Praktiska arbetsuppgifter för förskollärare och barnskötare utöver undervisning och arbetet i barngruppen

Anvisning

- Har rutiner förändrats för arbetsuppgifter som påverkar arbetslagens arbetssituation? Exempelvis frånvarohantering, vikarieanskaffning, schemaläggning, tidsrapportering, och felanmälningar.
- Finns rutiner för löpande inskolningar?
- Vilka skillnader finns mellan enheter/förskolor och analys av vad det beror på? Vilka insatser har genomförts eller planeras för att utjämna skillnaderna?

Samtliga enheter har administratörer som avlastar personalen från många administrativa uppgifter som bland annat annat schemaläggning, tidsrapportering och vikariehantering. Två vaktmästare med uppdrag att göra bland annat hantverksarbeten finns att tillgå för enheterna. Några enheter har lagt praktiska arbetsuppgifter på barnskötare utifrån att förskollärare har ett större ansvar för undervisningen; felanmälan och kontakt med städbolag är sådana uppgifter. Att enheten har en tydlig organisation och struktur över de olika arbetsuppgifterna är det som visat sig mest betydelsefullt.

En arbetsgrupp bestående av rektorer, barnskötare, förskollärare, HR och avdelningschef har tagit fram en lokal handlingsplan där fokus under året varit att se över syfte och antal möten på olika nivåer. Detta har resulterat i färre möten och att tiden för undervisning fredats i större omfattning.

Samtliga enheter har inarbetade rutiner för löpande inskolningar.

Hälsofrämjande förebyggande insatser för att skapa friska arbetsplatser

Anvisning

- Har strategier och rutiner förändrats för att tidigt fånga upp anställda som riskerar att bli sjukskrivna, medarbetare i sjukskrivningar eller har återkommande korttidsfrånvaro?
- Har det i så fall påverkat sjukfrånvaron?
- Vilka skillnader finns mellan enheter/förskolor och analys av vad det beror på? Vilka insatser har genomförts eller planeras för att utjämna skillnaderna?

HR- konsult och rektor följer regelbundet upp enhetens sjukfrånvarostatistik och ser över både korttids – och långtidsfrånvaro hos medarbetare. Åtgärder vidtas i respektive fall och avdelningschef uppmärksammas i särskilda fall. Det finns skillnader mellan förskolorna men vad det beror på är svårt att ange då det är så komplext med sjukskrivning och varför vissa individer är mer sjukskrivna än andra.

Förebyggande insatser är till exempel att rektor aktivt följer upp tidiga tecken på ohälsa och har samtal med berörd medarbetare för att se vilket stöd som medarbetaren kan tänkas behöva. Förvaltningen erbjuder förebyggande hälsofrämjande insatser genom friskvårdsbidrag samt kostnadsfritt gym med gruppträning i förvaltningshuset. Enheterna erbjuder i olika grad förebyggande insatser som exempelvis massagestolar, fredagsfrukost, gemensamma aktiviteter på planeringsdagar/APT och föreläsningar. På varje enhet finns också hälsocoach.

Sjukfrånvaron påverkas i hög grad av den pågående pandemin och det är svårt att dra några slutsatser av det förebyggande arbetet.

Förslag till kommunfullmäktige för kommande budgetår

Anvisning

- Redovisa behov av och motivera förslag till gemensamma stadsövergripande insatser för förskolorna i Stockholms stad.

Framtagande av indikatorer

Förvaltningen efterfrågar ett centralt personalsystem som kan ersätta beräkningsmallen. Systemet bör vara kopplat till BER- barn och elevregistret så att alla indikatorer kan säkerställas utan manuell handpåläggning.

Barn i behov av särskilt stöd

Barn i behov av särskilt stöd ökar och därmed behöver kunskapen om tidiga insatser och anpassningar förstärkas. Förvaltningen föreslår statsövergripande föreläsningar i ett samarbete med SPSM- Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Kompetensutveckling

Det finns medarbetare i förskolan som har brister i det svenska språket och för att säkerställa att de uppfyller kraven i det pedagogiska uppdraget bör det finnas ökade och långsiktiga möjligheter till att höja kompetensen i det svenska språket. Förvaltningen behöver stöd i att ta fram ett verktyg för hur medarbetarnas kompetens i det svenska språket kan kartläggas.

Fortsatt satsning på barnskötarnas kompetens.

Kompetensförsörjning

Förvaltningen ser utmaningar i nyrekrytering av utbildad personal men också att behålla medarbetare, bland annat inför framtida pensionsavgångar. En fortsatt satsning på vikarieersättning för de som utbildas till förskollärare och barnskötare är av stor vikt.